

FRAGMENTA FAUNISTICA

Tom XII

Warszawa, 25 III 1966

Nr 22

Jerzy PAWŁOWSKI i Andrzej SZUJECKI

Nowe dla Babiej Góry gatunki chrząszczy (*Coleoptera*) II, *Staphylinidae*

Новые для фауны Бабей Гуры виды жуков (*Coleoptera*) II, *Staphylinidae*

Beetles new to Fauna of Babia Góra Mt. (*Coleoptera*) II, *Staphylinidae*

[Z jednym rysunkiem w tekście]

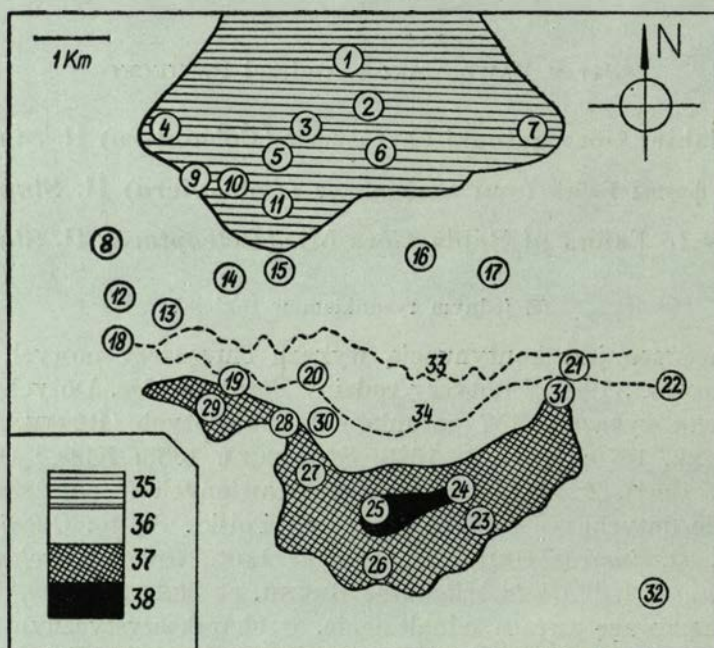
Niniejsza praca jest kontynuacją wykazu chrząszczy nowych dla Babiej Góry (PAWŁOWSKI, 1964) i dotyczy rodziny *Staphylinidae*. Dotychczas z omawianego terenu wykazano 157 gatunków kusakowatych (ROTTENBERG, 1868; KIESENWETTER, 1870; KOTULA, 1873; STOBIECKI, 1883; KISS i OLASZ, 1907; PAWŁOWSKI, 1964). Z 106 gatunków przedstawionych w poniższym wykazie sześć nie było dotychczas znanych z terenów Polski. Są to: *Quedius curtipennis* BERNH., *Q. invreae* GRID., *Q. spurius* LOK., *Gabrius tirolensis* (LUZE), *Leptusa eximia* KR. i *Atheta britanniae* BERNH. et SCHEERP.

Szczególną uwagę zwraca odnalezienie, w charakterystycznym środowisku Kotła poniżej szczytu Kościółek, *Gabrius tirolensis* (LUZE) i innych wysokogórskich gatunków, a mianowicie *Aleochara rufitarsis* HEER, *Omalium ferrugineum* KR., *Quedius spurius* LOK., które wraz z dawniej wykazanymi z Babiej Góry *Stenus glacialis* HEER i *Arpedium brachypterum* (GRAV.) nadają tutejszej faunie typowo alpejski charakter. Obecność długo, czasami do końca lipca, utrzymującego się płatu firnu na dnie Kotła stwarza wybitnie sprzyjające warunki bytowania higrofilnym i termofobnym gatunkom *Aleochara rufitarsis* HEER i *Gabrius tirolensis* (LUZE), które przebywają w szczątkach roślinnych zgromadzonych przy strugach wody wyciekającej spod płatu firnu, podobnie, jak ma to miejsce w Alpach na obrzeżach języków lodowcowych. Z innych mało znanych i rzadko w Polsce obserwowanych form górskich po raz pierwszy stwierdzonych na Babiej Górze należy wymienić *Hapalaraea linearis* var. *scabriuscula* KR., *Leptusa flavicornis* BRANCS., a z gatunków borealno-górskich lub wykazujących podobny typ rozmieszczenia *Atheta excellens* KR., *Mycetoporus maerkeli* KR., i *M. mulsanti* GANGLB.

Materiały przedstawione w niniejszej publikacji były zbierane przez J. PAWŁOWSKIEGO w latach 1959–1964 oraz przez A. SZUJECKIEGO w r. 1961. Uwzględniono także gatunki zbierane na Babiej Górze przez S. STOBIECKIEGO, lecz nie ujęte w jego pracy (STOBIECKI, 1883). Ponadto wykorzystano materiały zbierane w różnych latach przez dr M. DYLEWSKĄ, dra R. BIELAWSKIEGO, dra M. MROCKOWSKIEGO i dra H. SZCZEPAŃSKIEGO.

W tekście przyjęto następujące skróty: (P.) = leg. J. PAWŁOWSKI (S.) = leg. A. SZUJECKI. Lokalizację stanowisk wymienionych w pracy przedstawia mapka.

Większość okazów dowodowych jest przechowywana w zbiorach Muzeum Babiogórskiego Parku Narodowego w Zawoi.

Lokalizacja stanowisk podanych w tekście: 1–Widły 2–Kwiatek, 3–Wilczna, 4–dolna część doliny Czatoży, 5–Widelki z Palechówką, 6–Ryzowana, 7–dolna część doliny Policznego, 8–moczary źródliskowe w górnej części doliny Czatoży, 9–Markowa, 10–Burdylów Groń, 11–Barańcowa z Fickówką, 12–Puszcza Czatożańska, 13–Czarna Cyrchel, 14–Markowe Rówienki, 15–Pośredni Bór, 16–Sulowa Cyrchel, 17–Słonów, 18–Hala Czarnego, 19–Markowy Staw, 20–Markowe i Dejakowe Szczawiny, 21–Mokry Staw, 22–Przełęcz Lipnicka (Krowiarki), 23–Mułowy Staw, 24–Główniak, 25–Diablak, 26–Mały Orawski Stawek, 27–Kościółki, 28–Przełęcz Izdebczyńska (Brona), 29–Cyl, 30–Polana Zapalowicza, 31–Sokolica, 32–Gubernasówka, 33–dolny płaj, 34–górny płaj, 35–piętro uprawy roli, 36–kraina subalpejska (regle), 37–piętro kosodrzewiny, 38–piętro halne.

WYKAZ GATUNKÓW

Proteinus atomarius ER. Markowe Rówienki, 10 VIII 1959 (P.). W Polsce rzadko obserwowany, znany z nielicznych stanowisk położonych głównie w południowej części kraju.

Proteinus brachypterus (F.). Palechówka-Barańcowa, 21 IV 1964, w locie; Ryzowana, 20 VIII 1963; Pośredni Bór, 26 VIII 1963, 2 okazy w grzybach kapeluszowych; Puszcza Czatożańska, 1 XI 1964, wysiany ze ściółki, (P.).

Eusphalerum abdominale (GRAV.). Markowe Rówienki, 15–18 V 1964, 12 okazów strząśnięto z kwitnących wierzb i brzoź (P.).

Eusphalerum florale (PANZ.). Pojawia się licznie na wiosnę od początku maja do czerwca w reglu dolnym i górnym na kwiatach *Soldanella carpatica* VIERH., *Galeobdolon luteum* HUDS., *Alium ursinum* L., *Petasites* sp. i różnych gatunków *Umbelliferae* (P., S.). Ponadto jeden okaz zebrano na szczycie Kościółków 7 VII 1964 (P.).

Eusphalerum limbatum (ER.). Liczne okazy zbierano w reglu dolnym i strefie uprawy roli od połowy maja do połowy czerwca na kwiatach *Galeobdolon luteum* HUDS., *Alium ursinum* L., *Thalictrum aquilegifolium* L. oraz na kwitnących wierzbach i brzożach (P., S.).

Eusphalerum minutum (F.). Liczne okazy zbierano w strefie uprawy roli na łąkach i w olszynach od końca maja do połowy lipca na różnych roślinach zielonych. Ponadto 1 okaz na Czarnej Cyrchli, 19 VI 1963 (P.).

Eusphalerum signatum MÄRK. Mokry Staw, 7 VI 1961 (S.); buczyna poniżej Mokrego Stawu, 10 V 1963 (P.).

Acrulia inflata (Gyll.). Widły, 24 VI 1961, na grzybie kapeluszowym (S.); Puszcza Czatożańska, 26 VI 1963, 2 okazy w kłodzie bukowej; 28 VI 1963, w hubie na buku; 1 XI 1964, w ściółce (P.). Gatunek północnopalearktyczny, w Polsce w pasmie Karpat i Sudetach niezbyt rzadki, z pozostałej części kraju znany z nielicznych stanowisk. Jego występowanie łączy się na ogół z obecnością lasów o charakterze pierwotnym i chłodnym mikroklimacie. Żyje pod wilgotną, przegrzybiałą korą obumarłych drzew.

Hapalaraea floralis (PAYK.). Barańcowa, nad potokiem Markowym, 11 V 1964, 4 okazy strząśnięte z kwitnących wierzb; pod Cylem, 1430 m npm, 30 V 1963 (P.).

Hapalaraea linearis var. *scabriuscula* KR. Regiel górny nad Markowymi Szczawinami, 1300 m npm, 4 VIII 1963, w butwiejącej kłodzie świerkowej (P.). Omawiana odmiana, uważana niekiedy za samodzielny gatunek, znana jest z wyższych położeń Alp Austriackich, Sudetów, Lasu Czeskiego i Karpat. W Polsce wykazana dotychczas z okolic Przemyśla (TRELLA, 1930) oraz ogólnie z Karpat (ŁOMNICKI, 1913). Żyje pod korą obumarłych drzew, zwłaszcza świerków, opanowanych przez grzyby.

Hapalaraea pygmaea (GYLL.). Markowe Rówienki, 5 IX 1961, w owocniku *Boletus badius* Fr. (P.). W Polsce bardzo rzadko obserwowany, wykazany tylko z Karpat (ŁOMNICKI, 1913), okolic Przemyśla (TRELLA, 1930) oraz ze Śląska i Mazur (HORION, 1963). Żyje w wilgotnym próchnie drzew liściastych i przegrzybiałym drewnie.

Omalium ferrugineum KR. Kocioł pod Kościółkami, 7 VIII 1963, 11 okazów w pułapkach glebowych w zespole ziołorośli z *Adenostyles alliariae* (GOUAN)

KERN. (P.). Gatunek górski występujący w południowo-wschodniej i środkowej Europie. W Polsce znany tylko z krainy alpejskiej Tatr (KIESENWETTER, 1870; NOWICKI, 1873; ŁOMNICKI, 1913) i Sudetów (GERHARDT, 1910; KOLBE, 1914, 1928; HORION, 1963).

Omalium rugatum REY. Barańcowa, 7 XI 1963, 2 okazy w olszynie; Kociol pod Kościółkami, 7 VIII 1963 (P.). Gatunek ten przez dłuższy czas był uważany za synonim *Omalium caesum* GRAV., jednakże jest to samodzielny gatunek (STEEL, 1953). Występuje w Europie. W Polsce wykazany był dotychczas tylko z Zakopanego (HORION, 1963). Żyje w lesistych okolicach terenów górskich, rzadziej znajdujący na nizinach (HORION, 1963).

Phloeonomus pusillus (GRAV.). Fickówka, 19 VII 1963, 4 okazy pod korą jodły (P.).

Xylodromus depressus (GRAV.). Puszcza Czatożańska, 26 VI 1961, 4 okazy wysiane z próchna w dużej dziupli przy szyi korzeniowej starej jodły (P., S.).

Lathrimaeum atrocephalum (GYLL.). Barańcowa, 7 XI 1963, 12 okazów wysiano ze ściółki w olszynie (P.).

Arpedium quadrum (GRAV.). Mokry Staw, 10 IV 1961, 3 okazy w lodzie (P.).

Geodromicus danieli SMET. Czatoża, 13 VI 1961, 1 okaz na brzegu potoku (S.), det. A. SMETANA. Gubernasówka, 13 VIII 1963, 2 okazy między kamieniami nad potokiem; 10 VIII 1963, 3 okazy (P.). Gatunek opisany niedawno z Wysokich i Niskich Tatr oraz Małej Fatry i innych miejscowości na Słowacji. Jeden z paratypów pochodzi z Zakopanego (SMETANA, 1959).

Geodromicus nigrita (GRAV.). Widły, 8 VI 1961, pod kamieniem na brzegu potoku (S.); Widelki, 24 VIII 1964, na zwirowisku potoku (P.).

Amphichroum canaliculatum (ER). Pojawia się licznie na wiosnę od początku maja do końca czerwca w różnych środowiskach, od podnóża do strefy koso-drzewiny włącznie (P., S.).

Anthophagus angusticollis MANN. Puszcza Czatożańska, 27 VI 1963, 2 okazy na liściach buka; Polana Zapalowicza, 4–6 VIII 1963; łąka koło Mułowego Stawu, 7 VIII 1963, 2 okazy (P.); Pośredni Bór, 7 VIII 1964, strząśnięty z liści buka, leg. H. SZCZEPAŃSKI.

Anthophagus forticornis KLESW. Djablak, 4 VII 1895, 1 okaz, leg. S. STOBIECKI.

Oxytelus rugosus (F.). Barańcowa, zwirowisko potoku Markowego, 7 XI 1963, 3 okazy wysiane ze ściółki spod *Petasites albus* (L.) GAERTN.; Hala Czarnego, 23 V 1963, w ziołoroślach z *Rumex alpinus* L.; Główniak, 24 IV 1962, na płacie firnu (P.).

Oxytelus sculpturatus GRAV. Widły, 25 VI 1961, w locie (S.); Barańcowa, 16–22 IV 1962; Główniak, 24 IV 1962, na płacie firnu (P.).

Stenus binotatus LJ. Barańcowa, 13 VI 1963, w olszynie (P.).

Stenus boops LJ. Nad Markowym Stawem, 23 V 1963 i 26 VI 1961 (P.).

Stenus carpathicus GANGLB. Puszcza Czatożańska, 1 XI 1964, 4 okazy wysiane ze ściółki (P.).

Stenus coarcticollis EPP. Hala Czarnego, 30 V 1963 (P.), 26 VI 1961, wysiany spod *Rumex alpinus* L. (S.).

Stenus flavipalpis THOMS. Babia Góra, 1 XI 1949, 7 okazów leg. R. BIELAWSKI. Gatunek torfowiskowy, w górach rzadko obserwowany.

Stenus flavipes STEPH. Markowy Staw, 26 VI 1961, na roślinności w pobliżu brzegu (S.).

Stenus fulvicornis STEPH. Moczary źródliskowe w górnej części doliny Czatoży, 22 VI 1961, wysiany z wilgotnego mchu (S.).

Stenus humilis ER. Policzne Dolne, 8 V 1962, nad potokiem Jaworzyną (P.).

Stenus impressus GERM. Markowe Szczawiny, 3 VII 1964, 2 okazy skoszone na *Petasites* sp.; regiel górny nad Markowymi Szczawinami, 1300 m npm, VII 1964, leg. H. SZCZEPAŃSKI; moczary źródliskowe w górnej części doliny Czatoży, 22 VI 1961 (S.).

Stenus junco (PAYK.). Hala Czarnego, 22 VII 1962; Główniak, 24 IV 1962, na płacie firnu (P.).

Stenus pusillus STEPH. Barańcowa, 4 IV 1963, w kępie kamienistej (P.).

Stenus tarsalis LJ. Gubernasówka, 13 VIII 1963, 12 okazów skoszonych z *Urtica dioica* L., 1 okaz w ekskrementach bydła (P.).

Lobrathium sodale distinctiventre KOCH. Widły, 20 IV 1964, na żwirowisku potoku Jaworzyna; Barańcowa, 29 IV 1964 (P.). Omawiany podgatunek znany był dotychczas tylko z Pienin i Tatr (SZUJECKI, 1965).

Lathrobium brunnipes (F.). Słonów, 4 VI 1961; Markowe Rówienki, 12 V 1961, w ściółce bukowej (S.); Puszcza Czatożańska, 26 VI 1963, w kłodzie bukowej (P.).

Lathrobium terminatum Grav. Moczary źródliskowe w górnej części doliny Czatoży, 22 VI 1961, na łące (S.).

Gyrophypnus angustatus Steph. Wilczna, 28 III 1959; Barańcowa, 16–22 IV i 18 XI 1963; Markowe Rówienki, 18 V, 8 VI, 6 VII 1959; Główniak 24 IV 1962, na płacie firnu (P.).

Xantholinus longiventris HEER. Główniak, 24 IV 1962, na płacie firnu (P.).

Xantholinus clairei COIFF. Widelki, 24 VIII 1964, na żwirowisku (P.); Kwiatek, 25 VI 1961, w mchu na skraju łąki i lasu; Hala Czarnego, 26 VI 1961, w bacówce (S.).

Othius myrmecophilus KIESW. W reglach i kosodrzewinie, w maju i czerwcu, 16 okazów, w ściółce i mchu (P., S.).

Philonthus cephalotes (GRAV.) Górny Płaj pod Sokolicą, VII 1961 (P.); Kościółki, 10 VI 1961, pod kamieniem (S.).

Philonthus mannerheimi FAUV. Barańcowa, 18 V 1959 i 15 IV 1961; Markowe Rówienki, 18 V 1959, w pułapce z kośćmi (P.). Występuje w całej Polsce, jest jednak dość rzadko obserwowany.

Philonthus politus (L.). Czatoża, 20 VI 1961, wysiany z gnijącego perzu (S.).

Philonthus sordidus (GRAV.). Barańcowa, 3 VI 1961; Wilczna, 20 IV–7 V 1963 (P.).

Philonthus umbratilis (GRAV.). Markowe Szczawiny, 3 VIII 1963, na śmietniku (P.).

Gabrius subnigritulus (REITT.). Główniak, 24 IV 1962, 15 okazów na płacie firnu oraz 3 okazy wysiane z murawy wysokogórskiej (P.).

Gabrius tirolensis (LUZE). Kocioł pod Kościólkami, 11 VI 1961 (S.), 16 VI 1961 (P.). Obydwa okazy zebrano w gnijącej roślinności zgromadzonej w miejscu wypływu wody z płatu firnu. Gatunek z Polski dotychczas nie wykazany, rozmieszczony od Pirenejów przez Alpy aż po Karpaty. Ze Słowacji znany z kilku stanowisk w południowej części Tatr Wysokich (SMETANA, 1958).

Gabrius trossulus (NORDM.). Moczary źródliskowe w dolinie Czatoży, 22 VI 1961, „skoszony” na łące (S.).

Staphylinus latebricola GRAV. Dejakowe Szczawiny, 27 V 1961, leg. M. DY-LEWSKA. Występuje w północnej i środkowej Europie oraz we Włoszech, jest jednak wszędzie rzadko obserwowany i mało znany. W Polsce wykazany z szeregu miejscowości na Śląsku i z Mazur. Z Polskich Karpat dotychczas nie wykazany. Najbliższe stanowiska karpackie znajdują się w Małej Fatrze i Dolinie Białej Wody w Tatrach Słowackich (SMETANA, 1958) oraz na Łysej Górze w południowej części Beskidów Śląskich (WANKA, 1915).

Ocypus similis semialatus (J. MÜLL.). Palechówka, 17 V 1964, na drodze (P.).

Ontholestes murinus (L.). Markowe Szczawiny, 30 V 1920, koło schroniska, leg. S. STOBIECKI.

Heterothops praeivius ER. Barańcowa, 8 XI 1963, 2 okazy w piwnicy (P.).

Quedius boops (GRAV.) FAGEL. Kwiatek, 25 VI 1961, 2 okazy w mechu na skraju lasu i łąki (S.).

Quedius brevis ER. Markowe Rówienki, 18 V 1959, w pułapce z kośćmi (P.).

Quedius curtipennis BERNH. Moczary źródliskowe w górnej części doliny Czatoży, 26 VI 1961, 1 okaz wysiany z kępy *Juncus* sp. (S.). Rozmieszczenie omawianego gatunku nie jest dokładnie znane, przypuszczalnie występuje w całej Europie razem z *Quedius fuliginosus* (GRAV.), od którego nie był przez dłuższy czas odróżniany. Z Polski dotychczas nie wykazany.

Quedius fulgidus (F.). Barańcowa, X 1960, 8 XI 1963, w piwnicy (P.).

Quedius invreae GRID. Barańcowa, 25 VIII 1963, w szczelinie kory starego jesionu, 1 okaz (P.). Gatunek rzadko obserwowany, znany dotychczas z Włoch, Niemiec, Czechosłowacji, zachodniej Ukrainy i Skandynawii. Żyje w gniazdach podziemnych gryzoni i kreta. Znajdowany także w gniazdach os, na hubach i kwiatach (SMETANA, 1958). Z Polski dotychczas nie wykazywany.

Quedius limbatus HEER. Pośredni Bór, 800 m n.p.m., 12 V 1961, ze ściółki bukowej (S.). W Polsce znany z nielicznych stanowisk (SZUJECKI, 1960).

Quedius lucidulus ER. Górna granica lasu poniżej Kościółek, 2 VI 1964, na trupie jelenia (P.). W zbiorze S. STOBIECKIEGO znajduje się 1 okaz tego gatunku zebrany przez niego na Babiej Górze 12 VII 1880 i oznaczony błędnie jako *Quedius alpestris* HEER.

Quedius maurus C. SAHLB. Babia Góra, 26 VII 1958, leg. M. MROCZKOWSKI.

Quedius obscuripennis BERNH. Jeden z najpospolitszych na Babiej Górze gatunków rodzaju *Quedius* STEPH., występujący od podnóża aż do szczytu. Znajdowany od maja do połowy sierpnia, zarówno w terenie otwartym, przeważnie pod kamieniami, jak i w drzewostanach, w ściółce. Zbierany także do pułapek z padliną (P., S.). Gatunek górski rozprzestrzeniony w Karpatach, Alpach i Apeninach. W Polsce wykazany dotychczas tylko z Żółtej Turni w Tatrach (A. ŁOMNICKI, 1963). Prawdopodobnie jest jednak szeroko rozprzestrzeniony w polskich Karpatach, lecz dotychczas wykazywany jako *Quedius ochropterus* ER. Okazy znajdujące się w zbiorze S. STOBIECKIEGO i będące podstawą wykazania *Q. ochropterus* ER. z Babiej Góry (STOBIECKI, 1883) były błędnie oznaczone i należą do gatunku *Q. obscuripennis* BERNH. Również okazy *Q. ochropterus* ER. w zbiorze B. KOTULI były błędnie oznaczone. *Q. ochropterus* ER. występuje prawdopodobnie tylko na podgórzu, np. w okolicy Przemyśla (TRELLA, 1930), co sprawdziliśmy rewidując materiały dowodowe ze zbioru T. TRELLI.

Quedius riparius KELLN. Czatoża, 13 VI 1961, na brzegu potoku, (S.). Występuje w środkowej i południowej Europie oraz w Anglii. W Polsce wykazany z nielicznych miejscowości położonych w okolicach górskich. Żyje wyłącznie w mechu porastającym mokre głązy w pobliżu wodospadów na potokach górskich. Ze względu na wymagania środowiskowe był bardzo rzadko obserwowany, choć przypuszczalnie występuje w całym pasmie polskich Karpat.

Quedius spurius LOKAY. Kocioł pod Kościółkami, 11 VI 1961, 2 samice i 19 VI 1961, 1 samica, wysiane z mechu rosnącego w szczelinach rumoszu skalnego (S.); Główniak, 24 IV 1962, 2 samce i 1 samica wysiane z murawy wysokogórskiej (P.).

W zbiorze S. STOBIECKIEGO znajduje się 1 okaz samca omawianego gatunku oznaczony i prawdopodobnie publikowany (STOBIECKI, 1883) jako *Q. alpestris* HEER. Omawiany gatunek został opisany w 1921 r. jako odmiana *Quedius alpestris* (HEER) z materiałów alpejskich i sudeckich. A. SMETANA (1958) na podstawie różnicy w budowie aparatów kopulacyjnych samca oraz innych cech uważa go za samodzielny gatunek. Stanowisko babiogórskie jest pierwszym odkrytym na terenie Polski i Karpat.

Quedius umbrinus ER. Barańcowa, 7 VI 1963, w olszynie, w ściółce (P.).

Quedius vexans EPP. Barańcowa, 18 X 1960, w alpinarium, w glebie (P.). Z polskich Karpat dotychczas nie wykazywany. Żyje w podziemnych gniazdach gryzoni i kreta.

Bolitobius exoletus ER. Drzewostan dolnoregłowy na zachód od Mokrego Stawu, 26 VIII 1963, w owocniku *Boletus* sp. (P.).

Mycetoporus clavicornis (STEPH.). Kościółki, 10 VI 1961, wysiany spod porostów na grani (S.).

Mycetoporus maerkeli KR. Markowy Staw, 26 VI 1961, wysiany ze ściółki bukowej w zagłębieniu między skałami w pobliżu stawu (S.). Gatunek borealno-górski, występujący w północnej i środkowej Europie. Wszędzie bardzo

rzadko obserwowany. Wykazany ogólnikowo z Polski przez M. ŁOMNICKIEGO (1913) oraz przez J. GERHARDTA (1910) z Karkonoszy. Ponadto wykazany z Sudetów (HORION, 1944).

Mycetoporus mulsanti GANGLB. Północne zbocze Kościółek, 1400 m npm, 5 VIII 1963, w pułapce glebowej, w traworoślach z *Calamagrostis villosa* (CHAIX) GMEL. (P.).

Mycetoporus splendens (MARSH.). Główniak, 24 IV 1962, 2 okazy na płacie firnu (P.).

Tachinus corticinus GRAV. Barańcowa, 28 IV 1963, 3 okazy i 7 XI 1963, 2 okazy wysiane w olszynie ze ściółki (P.).

Tachinus pallipes GRAV. Liczne okazy zbierano od czerwca do września, we wszystkich piętrach roślinnych, w ekskrementach, na padlinie oraz w grzybach (P.).

Tachyporus atriceps STEPH. Burdylów Groń, 18 X 1964, wysiany ze ściółki na kamienistej kępie (P.).

Tachyporus hypnorum (F.). Widły, 16 VI 1961, w mchu na łące, (S.).

Gyrophæna nana (PAYK.). Barańcowa, 13 VI 1963, „skoszony” na runie olszyny (P.).

Leptusa flavicornis BRANCS. Barańcowa, 7 XI 1963, na żwirowisku w ściółce pod *Petasites albus* (L.) GAERTN.; Przełęcz Krowiarki, 31 X 1963, 2 okazy wysiane ze ściółki w borze dolnoregłowym; regiel górny nad Markowymi Szczawinami, 1250 m npm, 10 V 1963, wysiany ze ściółki pod paprociami (P.); Kościółki, 9 VI 1961, wysiany z porostów na grani (S.). Występuje w górskich okolicach wschodniej części Europy Środkowej. W Polsce gatunek mało znany, wykazany z okolic Przemyśla (TRELLA, 1930) oraz ogólnikowo z Karpat (M. ŁOMNICKI, 1913).

Leptusa eximia Kr. Puszcza Czatożańska, 1 XI 1964, 4 okazy wysiane z próchna (P.). Endemiczny gatunek karpacki. Z Polski dotychczas nie wykazywany.

Leptusa ruficollis (ER.). Puszcza Czatożańska, 26 VI 1963, wysiany z mchu na buku, 1 XI 1964, 2 okazy wysiane z próchna (P.).

Homalota plana (GYLL.). Puszcza Czatożańska, 26 VI 1963, 5 okazów w kłodzie bukowej; drzewostan poniżej Mokrego Stawu, 900 m npm, 7 VI 1961, 2 okazy pod korą powalonej jodły (P., S.); Polana Zapalowicza, 4 VIII 1963 (P.).

Zyras cognatus (MÄRK.). Barańcowa-Palechówka, 21 IV 1964, w locie (P.).

Sipalia circellaris (GRAV.). Liczne okazy zbierano na wiosnę i na jesieni w ściółce, w reglu dolnym, a także w kępach kamieni i żwirowiskach potoków w strefie uprawy roli (P., S.).

Amischa analis (GRAV.). Barańcowa, 4 IV 1963, 3 okazy w kamienistej kępie; Burdylów Groń, 30 III 1963, 7 okazów oraz 18 X 1964, 5 okazów ze ściółki w kamienistych kępach (P.); Hala Czarnego, 13 VI 1961, pod kamieniem (S.).

Atheta aquatilis THOMS. Markowe Rówienki, 5 IX 1961, 4 okazy w owocniku *Boletus badius* FR.; Puszcza Czatożańska, 26 V 1961, oraz 30 V 1963, „skoszone” na runie (P.).

Atheta atramentaria (GYLL.). Górna granica lasu poniżej Kościółek, 2 VI 1964, 3 okazy na trupie jelenia (P.).

Atheta britanniae BERNH. et SCHEERP. Górna granica lasu poniżej Kościółek, 1 okaz samicy na trupie jelenia (P.). Gatunek znany z zachodniej i środkowej Europy, przypuszczalnie jednak szerzej rozprzestrzeniony, lecz nie odróżniany od *A. crassicornis* (F.) i *A. fungicola* THOMS. Niedawno wykryty w Słowacji (LIKOVSKY, 1964). Z Polski dotychczas nie wykazywany. Znajdowany na grzybach i w gnijących szczątkach organicznych.

Atheta currax (KR.). Na żwirowiskach potoków babiogórskich pospolity od początku kwietnia do końca czerwca (P., S.). Występuje w północnej i środkowej Europie oraz we Włoszech w okolicach górskich. W Polsce wykazany z Sudetów (GERHARDT 1910; KOLBE 1913) oraz okolic Cieszyna (WANKA, 1917) i Przemyśla (TRELLA, 1930).

Atheta elongatula (GRAV.). Barańcowa-Palechówka, 21 IV 1964, w locie (P.).

Atheta excellens (KR.). Kościółki, 10 VI 1961, 2 okazy wysiane z mchu spod kosówki (S.). Gatunek o rozmieszczeniu zbliżonym do borealno-górskiego, występujący w północnej i środkowej Europie oraz na Islandii. Z polskich Karpat dotychczas nie wykazywany.

Atheta hygrotopora (KR.). Widły, 8 VI 1961, na brzegu potoku (S.).

Atheta myrmecobia (KR.). Krowiarki, 31 X 1963, 3 okazy wysiane ze ściółki boru dolnoregłowego (P.). Gatunek charakterystyczny dla ściółki drzewostanów iglastych, a zwłaszcza świerkowych.

Atheta oblongiuscula (SHARP.). Puszcza Czatożańska, 26 V 1961, wysiany ze ściółki bukowej; Hala Czarnego, 30 V 1963 (P.).

Atheta palustris (KIESW.). Djablak, 24 VI 1905, pod kamieniem, leg. S. STOBIECKI.

Atheta sulcifrons (STEPH.). Widły, 8 VI 1961, na brzegu potoku (S.).

Ilyobates nigricollis (PAYK.). Regiel dolny poniżej Krowiarek, 7 VI 1961, wysiany ze ściółki (S.).

Chiloporata longitarsis (ER.). Widły, 8 VI 1961, na brzegu potoku (S.). Występuje w Europie z wyjątkiem jej części wschodniej oraz w krajach śródziemnomorskich. W Polsce wykazany ze Śląska (GERHARDT, 1910; M. ŁOMNICKI, 1913; KOLBE, 1913).

Stichoglossa prolixa (GRAV.) Regiel górny, lato 1960, 2 okazy; regiel górny powyżej Markowych Szczawin, 1300 m npm, 4 VIII 1963, 4 okazy w butwiejącej kłodzie świerkowej (P.). Gatunek palearktyczny; w Polsce, z wyjątkiem Śląska, bardzo rzadko obserwowany. Z reguły występuje w lasach o charakterze pierwotnym.

Oxyopoda annularis MANN. Puszcza Czatożańska 1 XI 1964 wysiany ze ściółki bukowej (P.).

Oxyopoda lividipennis MANN. Palechówka, 21 IV 1964, w locie (P.).

Oxyopoda umbrata (GYLL.). Kościółki, 10 VI 1961, wysiany z mchu spod kosówki; Kocioł pod Kościółkami, 11 VI 1961, w gnijącej roślinności (S.).

Aleochara bipustulata (L.). Kocioł pod Kościółkami, 6 VIII 1963 (P.).
Aleochara fumata GRAV. Barańcowa, 28 VIII 1963, 4 okazy na owocniku
Boletus sp. (P.).

Aleochara rufitarsis HEER. Kocioł pod Kościółkami, 11 VI 1961, 5 okazów
w gnijącej roślinności zgromadzonej przy strudze wody wyciekającej spod
płatu firnu (P., S.). Typowy mieszkaniec obrzeży wysokogórskich pól śniegowych,
rozprzestrzeniony w górach Europy Środkowej, Półwyspu Bałkańskiego i na
Kaukazie. W Polsce znany tylko z Tatr (RYBIŃSKI, 1897) i Sudetów (HORION,
1951).

Aleochara sparsa HEER. Barańcowa, VII 1963, na łące (P.).

PIŚMIENNICTWO

- GERHARDT J. 1910. Verzeichnis der Käfer Schlesiens preussischen und österreichischen
Anteils, geordnet nach dem Catalogus coleopterorum Europae vom Jahre 1906.
Berlin, XVI+431 pp.
- HORION A. 1944. Studien zur deutschen Käferfauna. IV. Einige faunistisch bemerkens-
werte *Staphylinidae* aus Unterfamilie *Tachyporinae*. Ent. Bl., Krefeld, 40: 15-22.
- HORION A. 1951. Verzeichnis der Käfer Mitteleuropas (Deutschland, Österreich, Tschecho-
slowakei) mit kurzen faunistischen Angaben. Stuttgart, X+536 pp.
- HORION A. 1963. Faunistik der mitteleuropäischen Käfer. Band IX: *Staphylinidae* 1. Teil
Micropeplinae bis *Euaesthetinae*. Überlingen-Bodensee, XII+412 pp.
- KIESENWETTER H. 1870. Eine Excursion nach der Babia Gora und in das Tatragebirge
im Sommer 1868. Berlin. ent. Z., Berlin, 13: 305-320.
- KISS J., OLASZ K. 1907. Adatok Árva-Polhóra és a Babiagóra rovarfaunájához. Rovar-
tani Lapok, Budapest, 14: 71-76.
- KOLBE W. 1913. Beiträge zur schlesischen Käferfauna. Jh. Ver. schles. Ins. k. Breslau,
Breslau, 6: 5-11.
- KOLBE W. 1914. Beiträge zur schlesischen Käferfauna. Jh. Ver. schles. Ins. k. Breslau,
Breslau, 7: 1-7.
- KOLBE W. 1928. Beiträge zur schlesischen Käferfauna. Jh. Ver. schles. Ins. k. Breslau,
Breslau, 16, 2: 1-10.
- KOTULA B. 1873. Przyczynek do fauny chrząszczów Galicyi. Spraw. Kom. fizjogr., Kra-
ków, 7: (53)-(90).
- LIKOVSKÝ Z. 1964. Dva druhy rodu *Atheta* THOMSON, nové pro Československo (*Col.*,
Staphylinidae). Biológia, Čas. Slov. Akad. Vied, Bratislava, 19: 558-560, 1 f.
- ŁOMNICKI A. 1963. The Distribution and Abundance of Ground-Surface-Inhabiting Arth-
ropods above the Timber Line in the Region of Żółta Turnia in the Tatra Mts. Acta
zool. Crac., Kraków, 8: 183-250, 14 ff., tt. III-V.
- ŁOMNICKI M. 1913. Wykaz chrząszczów czyli Tegopokrywych (*Coleoptera*) ziem polskich
(Catalogus coleopterorum Poloniae). Kosmos, Lwów, 38: 21-155.
- NOWICKI M. 1873. Beiträge zur Insektenfauna Galiziens. Krakau, 52 pp.
- PAWŁOWSKI J. 1964. Nowe dla Babiej Góry gatunki chrząszczy (*Coleoptera*). Fragm. faun.,
Warszawa, 11: 103-113, 1 f.
- ROTTENBERG A. B. 1868. Eine Excursion nach der Babia Gora. Berlin. ent. Z., Berlin,
11: 408-411.
- RYBIŃSKI M. 1897. Wykaz chrząszczów nowych dla fauny galicyjskiej. Spraw. Kom.
fizjogr., Kraków, 32: 46-62.

- SMETANA A. 1958. Drabčkovití—*Staphylinidae*, I. *Staphylininae* (Řád: Brouci—*Coleoptera*). W: „Fauna ČSR”, 12. Praha, 437 pp., 324 ff.
- SMETANA A. 1959. Die Tschechoslowakischen Arten der Gattung *Geodromicus* REDT. (*Col.*, *Staphylinidae*). Čas. Česk. Spol. Ent., Praha, 56: 355–363, 12 ff.
- STEEL W. O. 1953. Notes on the *Omaliinae* (*Col.*, *Staphylinidae*). Ent. mon. Mag., London, 89: 280, 4 ff.
- STOBIECKI S. A. 1883. Do fauny Babiěj góry. Sprawozdanie z wycieczek entomologicznych na Babią górę w latach 1879 i 1880. Spraw. Kom. fizjogr., Kraków, 17, cz. II: (1)–(84).
- SZUJECKI A. 1960. Materiały do poznania *Staphylinidae* (*Coleoptera*) Polski. Fragm. faun., Warszawa, 8: 321–334, t. III.
- SZUJECKI A. 1965. O występowaniu w Polsce i wschodniej Europie niektórych gatunków z podrodziny *Paederinae* (*Coleoptera*, *Staphylinidae*). Fragm. faun., Warszawa, 11: 375–386.
- TRELLA T. 1930. Chrząszcze Przemysła i okolicy. *Staphylinidae*, *Pselaphidae*, *Clavigeridae*. Pol. Pismo ent., Lwów, 8: 75–88.
- WANKA Th. 1915. Beitrag zur Coleopterenfauna von Österr.-Schlesien. Wien. ent. Ztg., Wien, 34: 199–214.
- WANKA Th. 1917. Zweiter Beitrag zur Coleopterenfauna von Österr.-Schlesien. Wien. ent. Ztg., Wien, 36: 276–282.

РЕЗЮМЕ

В настоящей работе, которая является продолжением обзора видов жуков новых для Бабей Гуры в Западных Карпатах (PAWŁOWSKI, 1964) авторы указывают 106 видов коротконадкрылых. Шесть видов (*Quedius curtipennis* BERNH., *Q. invreae* GRID., *Q. spurius* LOK., *Gabrius tirolensis* (LUZE), *Leptusa eximia* KR., *Atheta britanniae* BERNH. et SCHEERP. являются новыми для фауны Польши, а *Quedius spurius* LOK. новым тоже для карпатской фауны. Указано тоже несколько других редко встречаемых и мало известных видов: *Hapalaraea linearis* var. *scabriuscula* KR., *Omaliium ferrugineum* KR., *Mycetoporus maerkeli* KR., *M. mulsanti* GANGLB., *Leptusa flavicornis* BRANCS., *Atheta excellens* KR., *Aleochara rufitarsis* HEER. Самые интересные, высокогорные виды *Omaliium ferrugineum* KR., *Quedius spurius* LOK., *Gabrius tirolensis* (LUZE), *Aleochara rufitarsis* HEER обитают в окрестности верха Косьцюлки на высоте 1500 м над ур. м. вблизи снегового поля, которое удерживается здесь до начала или середины лета.

SUMMARY

In the present paper, which is continuation of the list of beetles new to fauna of Babia Góra Mt. in Western Carpatians (PAWŁOWSKI, 1964) authors give 106 species of *Staphylinidae*.

Six species (*Quedius curtipennis* BERNH., *Q. invreae* GRID., *Q. spurius* LOK., *Gabrius tirolensis* (LUZE), *Leptusa eximia* KR. and *Atheta britanniae* BERNH. et SCHEERP.) are new to Polish fauna. Moreover, *Quedius spurius* LOK. is new to Carpathian fauna also. Authors confirmed the occurrence on Babia Góra

Mt. of several other rare species of *Staphylinidae*: *Hapalaraea linearis* var. *scabriuscula* KR., *Omalium ferrugineum* KR., *Mycetoporus maerkeli* KR., *M. mulsanti* GANGLB., *Leptusa flavicornis* BRANCS., *Atheta excellens* KR., *Aleochara rufitarsis* HEER, as an example. The most interesting species of high-mountain *Staphylinidae* (e. g., *Omalium ferrugineum* KR., *Quedius spurius* LOK., *Gabrius tirolensis* (LUZE), *Aleochara rufitarsis* HEER) occur near firn-plot which exists in the lower part of Kościółki peak on the altitude of 1500 m above sea-level until early or mid-summer.

Redaktor pracy — dr B. Burakowski

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa 1966

Nakład 1550+100 egz. Ark. wyd. 1, druk 0,75. Papier druk sat. kl. III 80 g B1. Cena zł 6 —

Nr zam. 802/65 — Wrocławska Drukarnia Naukowa — O-7